

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
Соціальна та демографічна статистика
підготовки Бакалавра
спеціальності 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення

Луцьк - 2021

Силабус навчальної дисципліни «СОЦІАЛЬНА ТА ДЕМОГРАФІЧНА СТАТИСТИКА» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Колосок А. М., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, к.е.н., доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 2 від 15 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Чернета С.Ю

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна/заочна форма навчання	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення Соціальне забезпечення Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 36 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 36 год. Лабораторні 0/0 год. Індивідуальні 0/0 год.
		Самостійна робота 68/ год.
		Консультації 10/ год.
Мова навчання	українська	

ІІ. Інформація про викладача (-ів)

Колосок Андрій Мирославович, к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, kolosok.andrew@vnu.edu.ua, В-307.

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти отримують знання та вміння щодо основних статистичних методів аналізу даних соціальної та демографічної статистики, інтерпретації результатів такого аналізу. У рамках курсу вивчаються сучасні інформаційні технології та засоби візуалізації отриманих даних.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності і тенденції демографічних та соціальних процесів, їхній кількісний вимір і прогнозування на перспективу, комплекс статистичних методів збору, обробки та аналізу статистичної інформації. Соціальна статистика досліджує важливі аспекти життя суспільства, які потребують відповідної соціальної політики для ефективної соціальної роботи.

2. Постреквізити – одержані знання будуть необхідні для вивчення навчальних дисциплін: «Соціальна політика», «Економічні основи соціального захисту», «Система соціального захисту», «Соціальна допомога різним категоріям населення», «Технології соціального аудиту та інспектування» та ін.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета навчальної дисципліни: глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами статистичних методів збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ та процесів, які доцільно використовувати в сучасних умовах при проведенні статистичного дослідження.

Завдання дисципліни:

– засвоїти принципи вивчення масових явищ, мати уяву про зміни і тенденції у соціально-демографічних процесах;

– розуміти і аналізувати соціальні процеси, які відбуваються в різних сферах суспільного життя, прогнозувати та в подальшому ефективно керувати ними;

– розраховувати основні статистичні показники про умови, рівень, якість та спосіб життя населення;

– використовувати в професійній діяльності фахівця у галузі соціального захисту населення/соціального інспектора основні методи обробки та аналізу даних спостережень та експериментів.

4. Результати навчання (компетентності).

Навчальна дисципліна спрямована на формування інтегральної компетентності (ІНТ): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Ефект навчання щодо загальних компетентностей (ЗК)

- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Ефект навчання щодо фахових компетентностей (ФК)

- ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави.
- ФК6. Вміння планування та звітності в системі соціального забезпечення населення.
- ФК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні.

Ефект щодо програмних результатів навчання

- ПР31. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.
- ПР33. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.
- ПРУ1. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.
- ПРУ2. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення.
- ПРУ5. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.
- ПРАіВ2. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.

5. Структура навчальної дисципліни.

Схема курсу денної/заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього годин денна/заочна ¹	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю ² .	Бал оцінювання
Змістовий модуль 1. Загальні питання статистики							
Тема 1. Методологічні засади статистики	9,5	2	2	5	0,5	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 2. Статистичне спостереження	11,5	3	3	5	0,5	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 4. Подання статистичних даних: таблиці і графіки	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 5. Система статистичних показників	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 6. Розрахунок статистичних показників	15	4	4	6	1	ДС, Т, РЗ/К	4
Разом за модулем 1	75	18	18	34	5	Т, МКР/КР	30

Змістовий модуль 2. Демографія та галузева соціальна статистика							
Тема 7. Демографічна статистика	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	4
Тема 8. Статистика соціального захисту населення	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 9. Статистика зайнятості та умов праці	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 10. Статистика охорони здоров'я і медичного обслуговування	11,5	3	3	5	0,5	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 11. Статистика громадського порядку та безпеки	11,5	3	3	5	0,5	ДС, Т, РЗ/К	3
Тема 12. Статистика рівня життя населення	13	3	3	6	1	ДС, Т, РЗ/К	4
Разом за модулем 2	75	18	18	34	5	Т, МКР/КР	30
Разом	150	36	36	68	10	Максимальна оцінка балів	100

Примітки: ¹ Всього годин лекцій і практичних занять. ² Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Провідним завданням самостійної роботи є набуття студентами навичок самостійного усвідомленого опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками. Самостійна робота передбачає напрацювання студентами змісту відповідей на конкретні запитання, які не в повній мірі розглядаються на практичних заняттях, а також містить завдання практичного характеру. Обсяг самостійної роботи визначається певною конкретною кількістю годин, передбачених навчальним планом.

Для опанування матеріалу дисципліни «Соціальна та демографічна статистика» окрім лекційних та практичних занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі. Основні види самостійної роботи студента:

- Вивчення додаткової літератури.
- Робота з законодавчими, нормативними та методичними матеріалами.
- Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.
- Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Соціальна та демографічна статистика» передбачає детальний розгляд наступних тем:

Тема 1. Предмет і завдання соціальної статистики

1. Поняття «соціальна статистика».
2. Предмет, метод та завдання соціальної статистики.
3. Джерела інформації соціальної статистики.
4. Зв'язок соціальної статистики з іншими науками.
5. Особливості формування соціальної статистики в Україні.
6. Актуальність соціальних проблем в сучасному світі.

Тема 2. Статистика населення

1. Населення як об'єкт вивчення соціальної статистики.
2. Джерела інформації про населення.
3. Статистичне вивчення складу (структури) населення.
4. Статистичне вивчення руху населення.
5. Середньорічні та перспективні розрахунки чисельності населення
6. Статистика трудового потенціалу.

Тема 3. Статистика рівня і якості життя населення

1. Сутність категорій рівень та якість життя.
2. Методологічні підходи до визначення якості та рівня життя.
3. Індекс людського розвитку.
4. Показники рівня життя населення.
5. Нормативи споживання та споживчі бюджети.

Тема 4. Статистика доходів і витрат населення

1. Завдання статистичного вивчення доходів і витрат населення.
2. Показники доходів і витрат.
3. Вивчення диференціації населення за рівнем доходів.
4. Статистичне вивчення бідності.

Тема 5. Статистика житлових умов і житлово-комунального обслуговування

1. Завдання статистики і джерела даних про житло та житлові умови населення.
2. Статистичне вивчення житлових умов.
3. Статистика житлово-комунального господарства.
4. Поняття ринку житла, його складові та характеристика.
5. Характеристика категорій споруд та будівель, що не відносяться до житлового фонду.

Тема 6. Статистика зайнятості і безробіття

1. Ринок праці та завдання його статистичного вивчення.
2. Джерела даних про стан зайнятості та безробіття.
3. Економічна активність населення.
4. Статистичний облік зайнятих у неформальному секторі економіки.
5. Статистичне вивчення безробіття.

Тема 7. Статистика охорони здоров'я

1. Система охорони здоров'я як об'єкт статистичного вивчення.
2. Показники вивчення охорони здоров'я.
3. Статистичне вивчення інвалідності та виробничого травматизму.
4. Джерела даних про охорону здоров'я.
5. Розвиток системи медичного страхування.
6. Використання міжнародних класифікацій хвороб для розробки статистичних даних щодо захворюваності.

Тема 8. Статистика освіти, закладів культури та мистецтва

1. Завдання і джерела статистики освіти.
2. Статистика освітніх послуг населення.
3. Показники стану і розвитку освіти.
4. Статистика закладів культури і мистецтва.
5. Міжнародні класифікації та системи показників у статистиці освіти.

Тема 9. Правова статистика

1. Предмет, метод і джерела правової статистики.
2. Історія розвитку правової статистики в Україні.
3. Методи правової статистики.
4. Класифікації та групування у правовій статистиці.
5. Статистичні показники злочинності. Латентна злочинність.

Тема 10. Статистика політичного та громадського життя

1. Предмет, завдання та джерела даних про політичне та громадське життя суспільства.
2. Система показників політичного та громадського життя.
3. Статистичне вивчення громадської думки.
4. Соціологічні опитування.

Тема 11. Статистика соціального захисту населення

1. Склад системи соціального захисту населення.
2. Соціальний захист безробітного населення.
3. Соціальний захист за кордоном.

4. Пенсійне забезпечення.
5. Соціальні допомоги.
6. Соціальне обслуговування.

Тема 12. Візуалізація даних соціально-демографічної статистики засобами інформаційних технологій.

1. Використання можливостей Microsoft Office.
2. Використання спеціалізованих статистичних програм.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. Студентам потрібно ознайомитись з Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у ВНУ імені Лесі Українки. URL : https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/Polozhennya-Antyplagiat.pdf
Політика щодо відвідування	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим елементом оцінювання, за яке нараховуються мінімальний бал.
Політика щодо визнання результатів навчання у формальній, неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються шляхом валідації в порядку, зазначеному у Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки. URL : https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2020-12/7c00ef81438ad127bf5767f392c628f1.pdf

Шкала оцінювання Оцінювання курсу денної/заочної форми навчання

Види оцінювання	Бал
Опитування під час занять – реферати, презентації, кейси, тести, питання, завдання, ІНДЗ	40
Модуль 1 (теми 1-6) – Модульна контрольна робота 1	30
Модуль 2 (теми 7-12) – Модульна контрольна робота 2	30
Або екзамен (теми 1-12) – завдання, кейси	60

Шкала оцінювання студентів:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90-100	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1-59	Незадовільно

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом. Максимальна оцінка 60 балів. Екзамен проводиться згідно розкладу.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Архіпова С. А. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
2. Костецький Я. І. Соціальна статистика: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2011. 303 с.
3. Самотоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О. Соціальна статистика: навчальний посібник. Одеса: ОДЕУ, 2009. 102 с.
4. Столяров Г. С., Огай М. Ю. Соціальна статистика: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2003. 195 с. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник. Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2017. 450 с.
5. Удотова Л. Ф. Соціальна статистика: підручник. К: Вид-во КНЕУ. 2002. 375 с.

Додаткова

6. Борух В. О., Алямкіна Р.В. Економічна статистика : навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. 100 с
7. Герасименко С. С. Статистика: підручник. К.: КНЕУ, 2000. 467 с.
8. Захожай В. Б., Федорченко В. С Теорія статистики. К: МАУП. 2006. 340 с.
9. Костюк В. О., Мількін І. В. Статистика: навчальний посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 167 с.
10. Муромцева Ю.І. Демографія : навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. 300 с.
11. Пирожков С. І., Рязанцева В. В., Моторин Р. М. Статистика : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 328 с.
12. Стеценко С.Г. Демографічна статистика: підручник. К.: Вища школа, 2005. 463 с.
13. Щурик М.В. Статистика : навчальний посібник. Львів : Магнолія, 2016. 547 с.

Інтернет-ресурси

14. Social Statistics CommonsTM. URL: <https://network.bepress.com/social-and-behavioral-sciences/social-statistics/> (дата звернення: 02.09.2021).
15. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
17. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
18. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
19. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
20. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
21. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).
22. Фонд соціального страхування. URL: <http://www.fssu.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2021).